

Izjava o naložbeni politiki za kritni sklad: MOJ uravnoteženi sklad

Datum sprejema Izjave o naložbeni politiki: 04. 12. 2017

Datum pridobitve mnenja Odbora pokojninskega sklada: 11. 12. 2017

SAVA
POKOJNINSKA

Kazalo

- 4 OSNOVNI PODATKI O KRITNEM SKLADU
- 4 1. STRATEŠKA PORAZDELITEV SREDSTEV
- 5 2. UPRAVLJANJE TVEGANJ
- 6 3. DOSTOPNOST IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI
- 6 4. OSEBE ODGOVORNE ZA SPREJEM IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI

OSNOVNI PODATKI O KRITNEM SKLADU

1. Kritni sklad MOJ uravnoteženi sklad (v nadaljevanju: uravnoteženi sklad) je oblikovan na podlagi zakonodaje Republike Slovenije, ki ureja področje dodatnega pokojninskega zavarovanja. Podrobnejša določila o uravnoteženem skladu so navedena v Pokojninskem načrtu kolektivnega dodatnega zavarovanja z oznako PN-MN-03/2014, Pokojninskem načrtu individualnega dodatnega zavarovanja z oznako PN-MN-04/2014 (v nadaljevanju: pokojninski načrt), Pravilih upravljanja skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla ter Dodatku-podrobnejših pravilih upravljanja kritnih skladov (v nadaljevanju: Pravila).
2. Upravljaavec uravnoteženega sklada je Sava pokojninska družba, d.d., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor.
3. Za nadzor nad upravljanjem in poslovanjem uravnoteženega sklada je pristojna Agencija za zavarovalni nadzor, Trg republike 3, Ljubljana, Slovenija (www.azn.si).

1. STRATEŠKA PORAZDELITEV SREDSTEV

a) Kratek opis dolgoročne porazdelitve sredstev

Naložbeni cilj uravnoteženega sklada je doseganje zmerne donosnosti. Zavarovanci z varčevanjem v uravnoteženem skladu prevzemajo zmerno tveganje ob pričakovani zmerni donosnosti sklada, ki jo omogoča kombinacija naložb z visokim tveganjem ter naložb z vnaprej znano donosnostjo.

Ciljna strateška porazdelitev sredstev uravnoteženega sklada je:

Vrsta naložbe	Cilj
Delnice družb ter enote ali delnice zaprtih in odprtih investicijskih skladov	od 40 % do 60 %
Obveznice	od 30 % do 50 %
Instrumenti denarnega trga (zakladne menice, komercialni zapisi, CDji)...	do 20%
Denarni depoziti	do 20 %
Nepremičnine, enote ali delnice nepremičninskih skladov	do 3 %

Sredstva uravnoteženega sklada so naložena v:

- prenosljive vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, s katerimi se trguje ali se ne trguje na organiziranih trgih v državah članicah EEA ali OECD, kamor sodijo delnice družb ter enote in delnice zaprtih delniških, obvezniških, nepremičninskih investicijskih skladov, obveznice, zakladne menice, komercialni zapisi, CDji;
- denarne depozite pri kreditnih institucijah s sedežem v državi članici oz. kreditnih institucijah s sedežem v tretji državi, kadar zanjo veljajo oziroma kadar izpolnjuje najmanj enako stroga pravila o upravljanju tveganj, varnosti in skrbnosti poslovanja ter zaščiti interesov vlagateljev, če imajo predpisano bonitetno oceno, kot jo določa podzakonski predpis, ki ureja naložbe pokojninskega sklada;
- enote ali delnice odprtih delniških, obvezniških, nepremičninskih investicijskih skladov, ob pogoju, da ima družba za upravljanje ciljnega sklada ustrezno dovoljenje pristojnega organa;
- nepremičnine.

Delež naložb v nizko tvegane finančne instrumente, kot so naložbe v denarne depozite, instrumente denarnega trga, obveznice, ki jih je izdala ali zanje jamči Republika Slovenija, njena samoupravna lokalna skupnost, država članica, njena lokalna ali regionalna skupnost, tretja država ali javna mednarodna organizacija, ki ji pripada vsaj ena država članica, predstavlja od 0 odstotkov do 60 odstotkov vseh sredstev sklada.

Dolgoročni ciljni delež v nizko tvegane naložbe predstavlja 40 odstotkov sredstev sklada.

Delež naložb v visoko tvegane finančne instrumente kot so naložbe v delnice družb in enote ali delnice zaprtih in odprtih investicijskih ter nepremičninskih skladov, obveznice z bonitetno oceno nižjo od investicijske ravni ter nepremičnine, predstavlja od 30 odstotkov do 70 odstotkov vseh sredstev sklada. Delež naložb v enote ali delnice zaprtih in odprtih investicijskih skladov ne bo nižji od 10 odstotkov sredstev in ne bo presegal 70 odstotkov sredstev uravnoteženega sklada.

Dolgoročni ciljni delež v visoko tvegane naložbe predstavlja 60 odstotkov sredstev sklada.

Naložbe uravnoteženega sklada niso geografsko, valutno ali panožno omejene.

Upravljaavec lahko za račun uravnoteženega sklada uporablja posebne tehnike upravljanja sredstev, in sicer izključno za namen varovanja pred tveganji oziroma njihovo zmanjševanje.

Upravljaavec lahko pri upravljanju sredstev uravnoteženega sklada uporablja izvedene finančne instrumente, ki so namenjeni izključno varovanju pred tveganji.

b) Opredelitev vodil uspešnosti poslovanja in načina spremljanja uspešnosti

Uravnoteženi sklad je upravljan aktivno. Uspešnost njegovega poslovanja se primerja z donosnostjo kombinacije indeksov MSCI World Index in iBoxx EUR Liquid Corporates Bond Index, v razmerju 50 : 50, kot merila (benchmark) za presojo uspešnosti upravljanja premoženja sklada.

MSCI World Index je delniški indeks, ki zajema delnice velikih in srednje velikih družb razvitih držav sveta, zaokrožuje se na dve decimalni mesti in je merjen v evrih. iBoxx EUR Liquid Corporates Bond Index je indeks izbranih podjetniških obveznic, denominiranih v evru, z visoko frekvenco trgovanja, brez omejitve panoge, regije, ročnosti ali bonitetne ocene.

c) Opredelitev kriterijev za spremembo porazdelitve sredstev, upoštevanje spremenjene obveznosti kritnega sklada in razmere na trgu

Upravljaavec ves čas nadzoruje strukturo naložb uravnoteženega sklada tako, da je le-ta skladna z naložbeno politiko iz Pravil upravljanja skupine kritnih skladov ter z zakonskimi omejitvami. Upravljaavec ves čas skrbi za veliko razpršenost naložb uravnoteženega sklada ter prilagaja strukturo naložb po državah, dejavnostih in vrstah finančnih instrumentov glede na razmere na finančnih trgih in tveganji.

O strateški oziroma ciljni razporeditvi sredstev daje mnenje Odbor pokojninskega sklada na podlagi preteklih in pričakovanih tržnih in gospodarskih razmer na finančnih trgih, potreb po likvidnosti sredstev na uravnoteženem skladu.

Odbor pokojninskega sklada se vsako leto seznanja z naložbeno politiko uravnoteženega sklada za naslednje koledarsko leto.

Upravljaavec ves čas skrbi, da uravnoteženi sklad razpolaga z zadostnimi likvidnimi sredstvi, ki so namenjena poravnavi obveznosti ob njihovi zapadlosti.

d) **Kratek opis splošnih usmeritev Upravljavca v zvezi s taktičnimi prerazdelitvami sredstev, izbiro finančnih instrumentov in drugih vrst naložb ter izvrševanjem naročil za trgovanje**

Odločitve o izbiri posamezne naložbe, njenem nakupu in/ali prodaji se sprejemajo na sestankih skupine za naložbene aktivnosti, na osnovi informacij in podatkov z denarnega in kapitalnega trga, zagotavljanja zadostne stopnje likvidnosti sklada, razpoložljivih denarnih sredstev za naložbene aktivnosti, izpostavljenosti po posamičnih naložbah, vrstah naložb, omejitvah naložb.

Pri izbiri posameznega finančnega instrumenta Upravljavca skladov uporablja uveljavljene strategije investiranja: strategijo vrednosti (angleško: value strategy), strategijo momenta (angleško: momentum strategy), strategijo rasti (angleško: growth strategy), strategijo obrata (angleško: contrarian strategy), strategijo kupi in drži (angleško: buy and hold strategy) ali kombinacijo različnih strategij.

Glede na izbiro strategije se razlikujejo tudi kriteriji za izbiro posameznih naložb. Osnovno naložbeno strategijo predstavlja relativna podcenjenost potencialne naložbe, ročnost naložbe, vrsta naložbe, bonitetna ocena izdajatelja. Naložbena odločitev temelji na osnovnih in tehničnih dejavnikih, ki vplivajo na gibanje tečajev vrednostnih papirjev.

Naložbena politika sklada se izvaja preudarno in po naslednjih načelih:

- sredstva se nalagajo izključno in v največjo korist zavarovancev;
- pri upravljanju se upoštevajo pričakovana ekonomska gibanja doma in v svetu;
- premoženje se razporeja v skladu s Pravili, Izjavo o naložbeni politiki, Načrtu upravljanja tveganj in drugih aktih Upravljavca;
- struktura in razpršenost naložb predstavlja najugodnejšo razmerje med donosnostjo premoženja in tveganjem;
- posamezne naložbe se presojuje samostojno in glede na doprinos k tveganju v dobro razpršenem premoženju;
- za obvladovanje tveganj iz naložb kritnega sklada Upravljavca upošteva metode, opredeljene v Načrtu upravljanja tveganj;

- pri izboru naložb se presoja varnost, likvidnost, solventnost in donosnost posamezne naložbe;
- pri umeščanju naložbe v portfelj se zasleduje ročnost, tržnost ter raznovrstnost in razpršenost naložb.

Naročila za nakup in/ali prodajo posamezne naložbe se izvršujejo pod najugodnejšimi pogoji, katerih dejavniki so cena, po kateri se naročilo lahko opravi, likvidnost trga, stroški transakcije, zanesljivost poravnave, hitrost izvršitve ter drugi dejavniki, ki bi lahko vplivali na kvaliteto izvršitve naročila.

V primerih slabe likvidnosti trga ali trgovanja izven organiziranega trga se vedno najprej izvršijo naročila kritnega sklada pred morebitnimi naročili Upravljavca.

Pri taktičnih razporeditvah sredstev se zasleduje trenutna ekonomska in politična gibanja ter njihove napovedi. Upoštevajo se potrebe po likvidnosti sredstev. O taktični razporeditvi sredstev se odloča na sestankih skupine za naložbene aktivnosti. Odmiki od ciljne strateške razporeditve se obravnavajo na Odboru pokojninskega sklada.

2. UPRAVLJANJE TVEGANJ

Upravljavca pri upravljanju s tveganji uravnoteženega sklada uporablja tehnike in orodja, kot so spremljanje premoženja uravnoteženega sklada po različnih kriterijih, diverzifikacija naložb, analiza naložb, usklajevanje ročnosti naložb, denarnih tokov ter analizo t.i. tvegane vrednosti (angleško: VaR – Value at Risk, t.j. največja pričakovana izguba pri določeni stopnji zaupanja v določenem časovnem obdobju). Uravnoteženi sklad je izpostavljen naslednjim oblikam tveganja, ki lahko vplivajo na vrednost sredstev uravnoteženega sklada in posledično na višino sredstev zavarovanca, kar pomeni, da obstaja možnost, da zavarovanec ne dobi povrnjenega celotnega vplačanega zneska.

Tržno tveganje je tveganje nastanka finančne izgube, ki nastane kot posledica sprememb tržnih spremenljivk, kot so obrestne mere, devizni tečaji, cene finančnih instrumentov ali spremembe kreditne sposobnosti izdajatelja:

- **obrestno tveganje** je tveganje, da se bo vrednost naložb uravnoteženega sklada spreminjala zaradi sprememb tržnih obrestnih mer, kar povzroči, da dosežena donosnost naložb v dolžniške vrednostne papirje ali depozite ne doseže pričakovane donosnosti teh naložb;

- **valutno tveganje** je tveganje, ki izhaja iz naložb, katerih vrednost oziroma prihodki so določeni v drugi valuti, kot je valuta, v kateri se izračunava vrednost premoženja uravnoteženega sklada. Depreciacija ali devalvacija drugih valut lahko privede do nihanja in negativnega vpliva na donosnost posamezne naložbe;

- **cenovno tveganje** je tveganje, da bo vrednost posamezne naložbe nihala zaradi sprememb tržne cene;
- **kreditno tveganje** je tveganje nastanka izgube na uravnoteženem skladu zaradi neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke, delne neizpolnitve ali zamude z izpolnitvijo. Tveganje se obvladuje s skrbno izbiro poslovnih partnerjev in izdajateljev vrednostnih papirjev, sprotim spremljanjem poslovanja družb in upoštevanjem naložbenih omejitev do posameznega partnerja oziroma izdajatelja vrednostnega papirja ter še sprejemljivih kreditnih sposobnosti le tega.

Tržna tveganja se spremlja in izračunava ločeno za valutno, obrestno in cenovno tveganje z izračunom tvegane vrednosti (VaR) ter metodo povprečne vrednosti kazalca beta. Za obvladovanje tržnega tveganja premoženja kritnih skladov mora biti dosežena dovolj visoka stopnja razpršitve naložb, preverja se skladnost naložb z naložbeno politiko.

Tveganje naložb v nepremičnine je tveganje padca vrednosti nepremičnin ali izgube donosa zaradi nezasedenosti nepremičnine ali neizterljivosti najemnin. Osnova za ugotavljanje tveganja naložb v nepremičnine je spremljanje in izračunavanje izpostavljenosti kritnega sklada do posameznih naložb v nepremičnine, spremljanje zasedenosti nepremičnin in spremljanje tekočih prihodkov z naslova najemnin. Občutljivost naložb v nepremičnine se meri z rednim preverjanjem iztržljive vrednosti nepremičnine (spremljanje javnih baz in ocenjevanje vrednosti nepremičnin), s spremljanjem statističnih podatkov nepremičninskega trga, s spremljanjem tekoče donosnosti, trenutnih cen na trgu za nove investicije itd. Dodatno se spremljajo bonitetne ocene najemjemalca, zamude pri plačilih, zasedenost nepremičnin in stroškov, ki bremenijo lastnika, opravlja pa se tudi primerjalna analiza stroškov investicijskega vzdrževanja. Ukrepi za obvladovanje tveganja naložb v nepremičnine zajemajo: prestrukturiranje nepremičninskega portfelja in ureditev najemnega razmerja, ki omogoča neposredno izvršljivost izselitve neplačnika.

Likvidnostno tveganje je tveganje, ko z naložbami uravnoteženega sklada zaradi njihove nelikvidnosti oziroma omejene likvidnosti ni mogoče trgovati oziroma se da z njimi trgovati le ob občutno slabših pogojih (posebej cenovnih) glede na njihovo vrednotenje. Likvidnostno tveganje je odvisno tudi od relativnega obsega izplačil oziroma vplačil v uravnoteženi sklad v posameznem obdobju. Likvidnostno tveganje se uravnava z izbiro naložb uravnoteženega sklada, ki so glede na velikost premoženja uravnoteženega sklada zadovoljivo likvidne. Najpomembnejši vir likvidnih naložb predstavlja zapadanje obstoječih naložb, uporaba instrumentov denarnega trga, zagotavljanje dodatnih likvidnih sredstev.

Operativno tveganje je tveganje nastanka izgube na uravnoteženem skladu zaradi neustreznih notranjih procesov Upravljavca ali napak zaposlenih pri Upravljavcu, ali zaradi zunanjih dogodkov in dejanj. Operativno tveganje vključuje tudi pravno tveganje ter tveganja, ki izhajajo iz postopkov trgovanja, poravnave in vrednotenja sredstev ter obveznosti, ki jih izvaja Upravljavec za račun uravnoteženega sklada:

- **tveganje v povezavi s trgovanjem** obsega tveganje, da dejansko sklenjen posel odstopa od načrtovanega in zanj odgovarja borzni posrednik, ki ga izbere Upravljavec. Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec zagotavlja ustrezen sistem nadzora, ki vsebuje kontrolo nad obračuni transakcij;
- **tveganje poravnave** pomeni, da ne pride do poravnave pri prenosu denarnih sredstev ali prenosu imetništva finančnih instrumentov v predvidenih oziroma določenih rokih, kar lahko poveča likvidnostno tveganje tako za uravnoteženi sklad kot za zavarovance. Tveganje poravnave se meri s časom, ki preteče od trenutka sklenitve posla nakupa ali prodaje finančnih instrumentov do trenutka, ko se izvede dejanski prenos lastništva vrednostnih papirjev ali prenos denarnih sredstev. Ocenjuje, obvladuje ter spremlja se s tekočim preverjanjem morebitnih odstopanj v povezavi s predvidenimi oziroma določenimi roki za prenos lastništva vrednostnih papirjev ali prenos denarnih sredstev. V primeru morebitnih odstopanj pri poravnavi Upravljavec v sodelovanju s skrbnikom izvede vse potrebne in možne aktivnosti, da se poravnava izvede čim prej;
- **tveganje kršitve predpisov** je tveganje, povezano z izpolnjevanjem zakonskih predpisov in omejitev, ki se nanašajo na naložbe skladov in kršitve naložbene politike, obsegajo tveganja, da naložbe skladov presežejo omejitve. Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec zagotavlja ustrezen informacijski sistem-matriko, ki za sklad omogoča sprotno spremljanje naložb in izpostavljenosti. Pred vsakim nakupom vrednostnih papirjev mora Upravljavec preveriti, če tak nakup ne bo povzročil preseganja zakonsko določenih omejitev oz. omejitev, ki izhajajo iz naložbene politike;
- **tveganje, ki izhaja iz prekoračitve pooblastil zaposlenih** je tveganje, da zaposleni pri Upravljavcu za račun skladov sklenejo posel, ki presega njihova pooblastila. Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec zagotavlja jasno opredelitev in razmejitve pooblastil, ki jih imajo zaposleni. Vsak sklenjen posel mora biti ustrezno evidentiran. Pri tem lahko zaposleni sklepajo le posle v okviru pooblastil, ki jih imajo;
- **tveganje v povezavi s človeškimi viri** obsega tveganje, ki je povezano s kadrovsko problematiko pri Upravljavcu oziroma tveganja, ki so posledica odvisnosti Upravljavca od zaposlenih z ustrezno strokovno usposobljenostjo, pridobljenimi delovnimi izkušnjami in poznavanjem poslovanja Upravljavca. Za obvladovanje tovrstnega tveganja zagotavlja Upravljavec ustrezen sistem nagrajevanja in motiviranja zaposlenih, ki zmanjšuje fluktuacijo zaposlenih in sistem, da ključne osebe svoja najpomembnejša znanja prenašajo na svoje ožje sodelavce, s čimer se zagotavlja kontinuiteta dela. Ukrepi za zmanjšanje tveganja zajemajo stimulativen način nagrajevanja zaposlenih, spodbujanje njihovega nenehnega izobraževanja, izoblikovanje prijetnega delovnega vzdušja in medsebojnega spoštovanja. V primeru, da uprava ugotovi, da obstajajo na tem področju problemi, ki se odražajo v povečanju fluktuacije zaposlenih oziroma njihovem nezadovoljstvu, mora pripraviti analizo vzrokov za nezadovoljstvo in na tej osnovi sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje razmer;
- **tveganje skrbništva** pomeni tveganje, da skrbnik oziroma podskrbnik premoženja uravnoteženega sklada ne more ali ne izvaja storitev skrbništva z ustrežno kakovostjo, skrbnostjo, varnostjo, hitrostjo ali v potrebnem obsegu. Obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec zagotavlja s

tekočim preverjanjem in spremljanjem storitev skrbnika. Pri tem se preverja ažurnost izmenjave dokumentacije in informacij, natančnost izračunov in pravilnost vrednotenja in druga opravila skrbnika, ki so potrebna za učinkovito upravljanje skladov v skladu z zakonodajo. Ukrepi za zmanjšanje tveganja se nanašajo na kontrolo »dvojnih oči«, kar pomeni, da se preverja zajemanje vseh poslov pri vrednotenju, pravočasno poravnavanje obveznosti, pravilnost vrednotenja.

Operativno tveganje se praviloma ne pojavi neposredno, ampak obstaja v običajnem poteku izvajanja poslovne dejavnosti.

Upravljavec ga obvladuje z ukrepi, kot so ustrezna informacijska podpora, ustrezni notranji procesi, tekoče preverjanje storitev pogodbenih partnerjev, sistematično upravljanje in razvoj kompetenc zaposlenih, zadostni resursi za izvedbo aktivnosti, dosledno izvajanje določil zakonskih in internih aktov in z drugimi ukrepi.

3. DOSTOPNOST IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI

Izjava o naložbeni politiki, Pravila in pokojninski načrt so dostopni na spletni strani Upravljavca: www.sava-pokojninska.si.

Upravljavec zavarovancu na njegovo zahtevo izroči brezplačne izvode dokumentov iz prejšnjega odstavka.

4. OSEBE, ODGOVORNE ZA SPREJEM IZJAVE O NALOŽBENI POLITIKI

Vsebinsko te Izjave pregleda in sprejme uprava Upravljavca.

Sava pokojninska družba, d.d.

dr. Igor Pšunder
član uprave

Lojze Grobelnik
predsednik uprave

Sava pokojninska družba, d.d.
Ulica Vita Kraigherja 5
2000 Maribor
Tel.: 080 29 29
Davčna številka: 97219231
e-pošta: info@sava-pokojninska.si
www.sava-pokojninska.si